

NORGES HØYESTERETT

Den 22. mars 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Matningsdal, Webster og Falkanger i

HR-2013-00668-U, (sak nr. 2013/511), straffesak, anke over dom:

A (advokat Mette Yvonne Larsen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens lovanvendelse og reaksjonsfastsettelse i sak om forbrytelse mot straffeloven §§ 127 første ledd første straffalternativ og 228 første ledd.
- (2) Ved Oslo statsadvokatembeters tiltalebeslutning 2. februar 2012 ble A satt under tiltale for forbrytelse mot straffeloven §§ 127 første ledd første straffalternativ og 228 første ledd. Grunnlaget for overtredelse av § 127 var angitt slik:

"Lørdag 7. januar 2012 ca kl. 04.15 i ----- gate -- i X, idet politibetjent B skulle sette på henne håndjern i forbindelse med at hun skulle fjernes fra leiligheten hun befant seg i, gjorde hun kraftig motstand, blant annet ved å sparke med benet slik at det traff politibetjent B i pannen. Politibetjent B glapp som følge av sparket grepet han hadde på armen hennes."
- (3) Det var samme forhold som utgjorde grunnlaget for forbrytelse mot straffeloven § 228 første ledd.
- (4) Ved Oslo tingretts dom 13. juni 2012 ble A frifunnet. Dommen er avsagt under dissens fra rettens formann.
- (5) Påtalemyndigheten anket frifinnelsen til Borgarting lagmannsrett, som 31. januar 2013 avsa dom med slik slutning:

"A, født 23. september 1990, dømmes for overtredelse av straffeloven § 127 første ledd første straffalternativ og straffeloven § 228 første ledd – alt sammenholdt med straffeloven § 62 – til fengsel i 16 – seksten – dager. Til fradrag i straffen kommer 2 – to – dager for utholdt varetektsfengsel."
- (6) A har anket over lagmannsrettens lovanvendelse og reaksjonsfastsettelse. Hun har i korte trekk anført:

- (7) Lagmannsrettens lovanvendelse med hensyn til skyldspørsmålet er uriktig, idet det er anvendt et for lavt beviskrav. Subsidiært anføres det at det skulle ha vært anvendt betinget fengsel eller samfunnsstraff.
- (8) *Påtalemyndigheten* har anført at lagmannsrettens dom ikke lider av noen feil, og at det ikke er grunn til å tillate anken fremmet.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at A ble frifunnet i tingretten, mens hun ble domfelt i lagmannsretten. Ifølge straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum jf. andre ledd fjerde punktum kan anken bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre fram. Avgjørelsen skal begrunnes, jf. § 323 andre ledd andre punktum.
- (10) Anken over lovanvendelsen under skyldspørsmålet er begrunnet i at når lagmannsretten har uttalt at den anså det som "helt usannsynlig" at sparket som rammet B i panna kom fra andre enn tiltalte, viser dette at lagmannsretten har anvendt et for lavt beviskrav. Det samme gjelder for formuleringen "funnet bevist" som lagmannsretten også har anvendt.
- (11) Ankeutvalget bemerker at innholdet i beviskravet utgjør en del av ankegrunnen lovanvendelsen under skyldspørsmålet som kan prøves av Høyesterett.
- (12) Lagmannsretten har innledningsvis i sin dom understreket at "rimelig tvil" skal komme tiltalte til gode. Deretter beskriver den hendelsesforløpet fram til at politibetjenten ble rammet av det aktuelle sparket. Om sparket heter det i lagmannsrettens dom:
- "Hun ble lagt i gulvet mens B holdt hennes høyre arm og C den andre armen. Hun ble først lagt på magen og kom deretter over i sideleie. Tiltalte gjorde kraftig motstand da B, som satt ved siden av henne i knestående, skulle sette på henne håndjern. Det som så skjedde var at B fikk et spark i panna. Hans makker hørte at han kom med et smerteutbrudd, men han så ikke selv sparket. På spørsmål har C som vitne utelukket at sparket – eller et eventuelt slag – ved et uhell hadde kommet fra han. Med Cs forklaring og de opplysninger som er gitt om hvor de to tjenestemennene var plassert i forhold til tiltalte og hverandre, anser lagmannsretten det som helt usannsynlig at sparket som rammet B i panna kom fra andre enn tiltalte. Som følge av sparket glapp det grepet B hadde på armen til tiltalte."**
- (13) I Rt. 1983 side 692 uttaler førstvoterende at man må "se de ord som er brukt, i sammenheng med det retten for øvrig har uttalt i tilknytning til at den er fremkommet med sin karakteristikk". Dette gjelder også i denne saken, og etter ankeutvalgets vurdering viser den sammenhengen formuleringen "helt usannsynlig" er brukt i, at lagmannsretten har ansett det som utelukket at sparket kunne komme fra andre enn tiltalte. Den påberopte formuleringen er dermed ikke egnet til å indikere at lagmannsretten har anvendt et for lavt beviskrav.
- (14) Det samme gjelder for formuleringen "funnet bevist" som også er påberopt. Når denne formuleringen anvendes i en straffedom som overhodet ikke inneholder noe spor av at lagmannsretten har anvendt et for lavt beviskrav, kan den ikke forstås slik at den henviser til alminnelig sannsynlighetsovervekt slik det anføres i anken. Også denne anførselen er dermed grunnløs.
- (15) Det er videre anført at når lagmannsretten valgte å fingere forsett ved å uttale at "hun i edru tilstand hadde holdt det for overveiende sannsynlig at spark ville treffe en person som var rett ved siden av henne i knestående" så skulle den ha tatt stilling til graden av beruselse, idet tvil om beruselsesgrad skal komme tiltalte til gode. Heller ikke denne anførselen fører fram. Straffeloven § 42 tredje ledd fastsetter at "[d]et ses bort fra uvitenhet som følge av

selvforskyldt rus. I slike tilfeller blir gjerningsmannen bedømt som om han var edru". Etter denne bestemmelsen er beruselsesgraden uten betydning ved fingering av skyld, og bestemmelsen gjelder for øvrig uavhengig av om gjerningspersonen som følge av rusen har vært bevisstløs eller ikke, jf. Ot.prp. nr. 87 (1993-94) side 114.

- (16) Det som for øvrig er anført om anvendelsen av beviskravet under avgjørelsen av skyldspørsmålet kan heller ikke føre fram.
- (17) Ankeutvalget finner det videre klart at det ikke er grunnlag for å anvende annen reaksjon enn ubetinget fengsel. I Rt. 2005 side 728 uttaler førstvoterende at unntak forutsetter "spesielle forhold som med tyngde taler for slik straff" (avsnitt 13). Dette er gjentatt i Rt. 2011 side 7 (avsnitt 13). Det har ikke kommet fram noe i anken som rokker ved lagmannsrettens vurdering av dette spørsmålet.
- (18) Ankeutvalget finner det etter dette klart at anken ikke vil føre fram og nekter den fremmet.
- (19) Avgjørelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Anken nektes fremmet.

Bergljot Webster
(sign.)

Magnus Matningsdal
(sign.)

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Riktig utskrift: